

UNA NIT DE FOLK

15 anys!

Josep Vicó i Crespo
(Associació Cultural El Mussol)

El 2007 Una Nit Folk va acomplir 15 anys de vida. Molts anys de festa i tradició, de música i ball, d'arrels i cultura, ...i a casa nostra.

No direm que en aquest 15é aniversari s'ha consolidat res: ja fa molts anys que aquesta trobada està consolidada (no ens descuidem, però!). Direm, això sí, que aquests 15 anys confirmen el que venim dient quan tenim ocasió. Que aquesta festa converteix cada setembre a Quart de Poblet (l'Horta Sud) en obligada parada, en referent de la música tradicional d'aquest país i esdevé una fita inel·ludible en el panorama folk, sobretot per a tots i totes aquelles a qui ens agrada ballar.

No ens cansarem d'insistir que hem aconseguit –i no és mèrit propi, sinó de tots aquells que han passat per la nostra plaça– fer d'Una Nit Folk una festa important. Estem davant un festival reputat que forma part de l'agenda dels grans amants de la tradició i el ball, un festival conegut i respectat pels millors grups folk, i un festival esperat per un públic fidel i exigent.

Aquest prestigi, no obstant, no sempre és fàcil de transmetre, i per tant, no és fàcil de valorar. És clar que no ens pot estranyar si considerem que no parlem de grups de música amb grans èxits de vendes ni amb una projecció més enllà de circuits i festivals d'aquests tipus, sense a penes presència als mitjans de comunicació i en la majoria d'ocasions, ignorats (deliberadament, això sí) per les institucions públiques (el Col·lectiu de Músics i Cantants en Valencià Ovidi Montllor sap de què parlem).

Actuació de Música Nostra a Una Nit Folk (2003).

Valorar allò que no es coneix no és gens fàcil.

L'Associació Cultural El Mussol treballa des dels seus orígens per la dignificació i divulgació de la cultura popular, tractant d'obrir espais on poder treballar i viure com alternativa a la cultura oficial, lluitant contra aquest oblit malintencionat. Una Nit Folk és una bona mostra del treball que s'ha fet: són 15 anys al marge, però 15 anys de presència i èxit.

Però no ens enganyem. Potser ens agrada la idea de ser una alternativa, i de fet, el nostre festival va nàixer com a tal.

Tot comença allà pel 1992, quan El Mussol, que encara era el Casal de Joves El Mussol i ja portava uns anys fent de les seues al moviment antimilitarista, nacionalista i solidari, volguérem dir la nostra en les festes del poble.

El nostre afany era organitzar una festa alternativa, sense PDs o cançons *pegadizas* de l'estiu, sinó tirant mà de la cultura i les arrels, amb una festa tal i com les places dels nostres pobles havien conegut feia anys. Però, sobretot (i ja és hora que baixem del nostre pedestal de culturetes)... ens ho volíem passar d'allò més bé!

Però... acordions i violins per a un concert de joves?, una jota o un pasdoble en una festa alternativa?

En aquella primera ocasió poques coses estaven al seu lloc. Malgrat l'única publicitat d'uns cartells poc i mal distribuïts i, sobretot, el boca a boca, un entaulat que no estava previst per a nosaltres però que aquella nit estava buit, un equip de so primari o una plaça a fosques sense cap altra llum a l'escenari que un focus instal·lat a l'última hora... tot va eixir bé. El nostre públic no va ser, però, majoritàriament nadiu:

un grup d'alemanys i anglesos que estaven a Quart d'intercanvi amb el Consell de la Joventut de Quart, va demostrar-nos que darrere de tanta filosofia i grans pretensions, el que s'amagava era un públic que principalment s'ho estava passant molt bé, ballant i rient,... al so dels ritmes dels nostres iaïos! No estàvem mal encaminats doncs. Diversió i tradició eren possible.

Des d'aquella primera nit, amb el grup de Barcelona, Sol de Nit, han passat per Quart més de 30 grups de primera línia de la música i el ball popular i tradicional, d'ací i d'arreu, representants de cultures com ara l'occitana, la gallega, piemontesa, amb grups catalans, aragonesos, bretons, castellans o valencians, Verd e Blu, Calabrun, Chouteira, Urbàlia Rurana, Tres Fan Ball, La Orquestina del Fabirol, La Birolla, El Pont d'Arcalís, Sol de Nit, Calabruix, Escaramusa Folk, Xerinola, Aldarull, I Musetta, Kazkabarra, Tres Quartans de Reus, Els Sonadors de la Guaita, Potser Plourrà, Montanha Negra, La Tarantola, Sants&Fot, Samaruc, Zicutan, la Bandina'l Tombo, Hexacorde i Vanesa Muela, La Romàntica del Saladar, Colla Brials, Trencavél... acompanyats per mestres i grups de ball de primera línia, tan prestigiosos com ara Ramon Cardona, Jordi Torrente, Ernesto Francés, Eduard Caballer, Vicent de Quart, Mariajo Algarra, el grup de danses Baladre de Muro, el Pessic, o el taller de balls del Bassot, que s'han esforçat per ensenyar-nos les seues passes i a valorar allò que estàvem ballant. També hem volgut aprofundir en les seues peculiaritats, en la seua llengua i els seus costums, els seus instruments i tocs, organitzant paral·lelament xerrades i trobades amb els músics. Tot en una ambient de germanor que només pot garantir qui se sent participant d'un mateix bàndol, músics, organitzadors i públic.

El públic no ens ha fallat mai. En tenim de fidels, que no han faltat a cap edició, i els tenim de reincidents, aquells que després de conèixer

la festa, amb els anys s'hi tornen a deixar caure. Els qui vénen de molt lluny (hi ha qui ha vingut des de Màlaga, Barcelona o Saragossa), i els qui passaven per allà («anàvem a vore els moros i cristians, però com que hem sentit musiqueta...»). Tots han tingut cabuda, i per això, nosaltres tampoc els hem volgut fallar: qui ha passat per Una Nit Folk amb ganes de festa, se n'ha anat a casa ballat i ben ballat.

D'una nit, la del dissabte, passàrem a necessitar tres dies. El que va sorgir com a concert de la nit del dissabte, passà en un parell d'anys a ocupar també la nit del divendres, amb un sopar popular que acabava amb tocs i sons improvisats mentre decoràvem la plaça per a l'endemà. La filosofia de la nit folk exigia tallers i cursos de ball que acostaren les danses a qui volia aprofundir, i és per això que també ocupàrem els matins i les vesprades del dissabte on, amb música en viu, aprendríem les passes que a la nit faríem servir. Entre taller i taller van sorgir els debats, xerrades amb amics que tenien coses importants per contar, presentacions de revistes com ara *La Canya*, difusió de projectes de treball solidari, pas de documentals de temàtica diversa, contacontes i altres activitats per als més menuts. I, així i tot, el diumenge també ens hauria d'aprofitar: els grups invitats ens contarien, encara amb la «resaca» del concert, tot allò que volguérem saber tant de música com de la cultura pròpia. Una paella tancaria els actes del que havia deixat de ser una «festa» per esdevindre «festival», conservant no obstant el seu nom: Una Nit Folk.

Però si hi ha alguna cosa que ha marcat i definit aquestes 15 edicions ha estat el ball. El públic que durant tant de temps ha omplert la plaça de l'església de Quart sap que la Nit Folk és un festival per a ballar. Balls en parella, danses col·lectives, danses de tot arreu, les que sabem i les que aprendrem, d'ahir i d'hui. Tan important com el concert de la nit són els tallers de danses, tan important com els músics

són els mestres de ball. Ningú no es resisteix eixa nit a ballar, i ningú no té excusa per a no fer-ho.

Un altre dels trets diferencials de Una Nit Folk ha sigut la promoció de grups novells o noves formacions que han trobat un lloc molt important en els nostres programes, així com una especial dedicació als grups valencians, els més destacats dels quals han passat per la nostra plaça. El país, el nostre país, ha ocupat, com no podia ser d'una altra manera, el lloc que li pertoca. No ens hem conformat en que hi estiguera present: hem volgut que s'hi fera de notar. Qui venia de fora, grups convidats o públic, hauria de conèixer el que es fa per ací, no els hem deixat anar-se'n a casa amb les mans buides. Els nostres grups, la dansà, els bureos, les nostres colles de tabaletes i dolçainers, el sol mediterrani, una bona paella o una sonada traca en són bons regals per als qui ens han visitat.

Però qui ho diria! Una associació cultural que ha aconseguit mantindre una festa com aquesta durant tants anys?

Una associació com la nostra té espenta, molta espenta, (no ho diem nosaltres, quantes associacions culturals perviuen després de quasi vint anys?, sense local, sense socis de carnet, sense jerarquia o quotes, únicament amb el sentiment de pertinença?) encara que també molt pocs recursos, poca gent i no sempre amb disponibilitat. Però no ens falten amics, gent que milita en les nostres mateixes inquietuds i que ens tira una mà sempre que cal.

Volem seguir comptant amb la vostra ajuda i presència per continuar endavant. Us necessitem a tots i totes, i sabem que no faltareu a la cita. Ja sabeu, segon cap de setmana de setembre, a Quart de Poblet, UNA NIT FOLK.

Per més informació, visiteu el nostre web:
www.uv.es/elmussol

